

GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu miesięcznie z 4 kwartałnie z 10 exemplarz gr. 6.

№ 197.

Prenumerata na prowincji z opłatą pocztową z 18 kwartałnie

w Warszawie dnia 20 Lipca 1827 roku, w Piątek.

Giełda Warszawska dnia 19 Lipca 1827 r.

W e x l e	Kurant Polski.				Gotowe Pieniądze.	Kurant Polski			
	Przedają		Kupują.			Przedają		Kupują.	
	złote.	gr.	złote.	gr.		złote.	gr.	złote.	gr.
AMSTERDAM, za 100 R. Tal. z term. 2 mies:	—	—	—	—	Złote Królewskie podwójne i pojedyn-	—	—	—	—
BERLIN, „ 100 R. Tal. „ 2 mies:	609	—	—	—	cze, za 100 Złot. ważnych „	—	—	—	—
					Imperjały, „ I sztuka „	—	—	—	—
GDAŃSK, „ 100 R. Tal. „ 2 mies:	612	—	—	—	Assygnaty Ros. „ 100 Rubli „	—	—	177	20
					Dukaty Hol. stare, 1 sztuka „	20	16	20	12
HAMBURG, „ 100 B. Tal. „ 3 mies:	927	—	924	—	Erydrichsdory, 1 „ „	—	—	—	—
					Pruski Kurant, 100 Złot: „	—	—	—	—
LIPSK, „ 100 R. Tal. (m.k.) „ 2 mies:	—	—	—	—					
					<i>Papiéry.</i>				
LONDAN „ 1 Funt. szt. „ 3 mies:	42	7½	—	—	Listy Zastawne, za 100 Zł. białe bez	—	—	—	—
MOSKWA, „ 100 Rub. assyg. „ 3 tygod:	—	—	—	—	1go i 2go kuponu	4	80	15	80
					Oblig: hip: skar: „ 100 Zł.	6	—	—	—
PARYŻ, „ 300 Frank. „ 2 mies:	—	—	—	—	Assekur: Skarb: „ 100 Zł.	—	—	—	—
					Świad: zal: żołdu „ 100 Zł.	—	—	—	—
PETERSBURG, „ 100 Rub. assyg. „ 2 mies:	—	—	—	—	Oblig: pragskie „ 100 Zł.	4	—	—	—
WIEDEN, „ 100 Złt. r. w 20 X. 2 mies:	428	—	—	—					
WROCŁAW, „ 100 R. Tal. z term. 2 mies:	—	—	—	—					

— W A R S Z A W A . —

Rada Królewskiego Uniwersytetu.

Podając do wiadomości, iż zapis JJ. PP. Uczniów Uniwersytetu na rok przyszły szkolny 1827 poczynający się z dniem 1 Września r. b. ukończy się z dniem 15 t. m. a zaraz dnia następnego kursa w Uniwersytecie rozpoczęte zostaną: ogłasza przytém wydane przez Komisję Rządową W. R. i O. P. pod d. 27 Czer. r. b. Nr. 222 1666 dwa następujące rozporządzenia:

I. Względem opłaty wpisowej.

1. Uczniowie Uniwersytetu dzielą się co do opłaty wpisowej.

- a) na opłacających rocznie. z 100
- b) na opłacających rocznie z 25,
- c) na uwolnionych od opłaty.

2. Z 25 obowiązanym jest złożyć corocznie każdy składający świadectwo ubóstwa według poniżej przepisanych formalności.

3. Uwolnieni są zupełnie od opłaty: stypendyści i kandydaci do stanu nauczycielskiego ze zgromadzenia XX. Pijarów, Kollaboratorowie lub nauczyciele szkół publicznych, lekarze wojskowi, magistrowie chcący dłużej do Uniwersytetu uczęszczać, tudzież synowie professorów i nauczycieli. — Ci wszyscy jednak ażeby do takowego zupełnego dobrodziejstwa przypuszczonemi być mogli, obowiązani są złożyć świadectwo odbytych z celującym postępem nauk.

4. Świadectwa niemożności opłaty wydawane być powinny, na mocy protokółarnego zeznania dwóch osiadłych obywateli na miejscu urodzenia lub pobytu familji ucznia, zaręczających pod odpowiedzialnością niemożność złożenia opłaty z 100. Zeznania takowe mieszkających na wsi, czynione będą

przed Wójtem gminy i potwierdzone przez Kommissarza do obwodu delegowanego; mieszkających w miastach wojewódzkich, powiatowych, i innych przed Prezydentem lub Burmistrzem miejscowym, a potwierdzone przez Kommissarza delegowanego do obwodu, lub przez Kommissję wojewódzką; mieszkających w Warszawie, przed Kommissarzem właściwego cyrkułu, potwierdzone przez Urząd Muncypalny.

Władze poświadczające zeznania protokółarne, za rzetelność onych są odpowiedzialne.

Uczniowie z zagranicy przybywający, którzy dla niewiadomości, powyższego świadectwa złożyć nie będą mogli, mogą od Rady Uniwersytetu, za uznaniem téjże, zyskać uwolnienie od trzech części opłaty.

5. Wszelkie powyższe świadectwa, nie mogą być wydawane na imie samych uczniów, lecz na imie ich rodziców, krewnych lub opiekunów, wyjąwszy gdyby młodzieniec sam sobą zarządzał.

6. Świadectwa te wydawane będą bez stempla.

7. Świadectwa niemożności opłaty od władz administracyjnych, składać winni wszyscy, od daty najmniejszej po raz pierwszy do Uniwersytetu przybywający. — Na dalsze zaś lata ich uczęszczania, Rada Uniwersytetu na mocy powyższych świadectw, według raportów Inspektora jeneralnego i Dziekanów, potwierdzać będzie uwolnienia dla tych, którzy tylko z 25 płacić są obowiązani.

Potwierdzenia takowego nie uzyskają i całą opłatę z 100 na dalsze lata wnosić muszą.

a) Ci, którzy wyjąwszy przyczynę słabości, rok zapisu utracą.

b) Którzy się okazażą nieregularnemi, lub nie okazażą należnych co rok postępów, albo w sprawowaniu się ściągają na siebie naganę.

c) Ci, o których się zwierchność uniwersytecka przekona, iż żyją nad stan składających świadectwo ubóstwa, i że w wydatkach swoich nie są oszczędni.

Artykuł ten ściągają się również do tych, którzy według artykułu trzeciego, całkowicie od opłaty są wolni.

8. Uczniowie wczasie ogłoszenia niniejszego w Uniwersytecie będący, chociaż już świadectwa ubóstwa złożyli, obowiązani są na rok następujący złożyć takowe według niniejszych przepisów, wraz z opłatą roczną złp: 25.

II. Względem kwalifikacji uczniów zapisujących się na Farmację, tudzież do oddziału Budownictwa i Miernictwa.

1. Odtąd mający zamiar poświęcić się Budownictwu i Miernictwu, zapisywani będą do tego oddziału, gdy złożą świadectwo kwalifikacyjne potwierdzone przez Towarzystwo elementarne.

2. Zamyślający sposobić się na Farmaceutów obowiązani będą odbyć tentamen w Towarzystwie elementarnem z zakończonej klasy 4tej. — Od powyższego tentaminu niebędą i ci wolnymi, którzyby mieli świadectwo nawet z klasy 5tej.

Do tych przeto ustaw JJPP. Uczniowie i zamierzający zostać nimi, ściśle stosować się odtąd są obowiązani. — Każdy zamyślający być zapisanym w poczet uczniów Królewskiego Uniwersytetu, obrawszy sobie stałe mieszkanie, mając świadectwo kwalifikacyjne potwierdzone przez Towarzystwo elementarne, najprzód zapisuje się u Inspektora jeneralnego, następnie u Dziekana wydziału właściwego, a od tego uda się do kancelarji uniwersyteckiej, gdzie uściwiony z opłaty powyżej opisanej; i po złożeniu świadectwa szkolnego zapisze się do Album ogólnego i na drugi dzień po zapisie odbierze matrykulę od Rektora Królewskiego Uniwersytetu, po którą przychodząc, obowiązany jest stawić się w mundurze dla młodzieży akademickiej przepisany.

Dla uniknienia wszelkiego zawodu ostrzega Rada JJPP. Uczniów Uniwersytetu i zamyślających przybyć do niego, iż przy uznawaniu świadectw ubóstwa za legalne, ściśle przestrzegać będzie wszystkich formalności w tej mierze przepisanych, i że przeto świadectwo, w czem kolwiek tymże nieodpowiadające, wcale nie będzie przyjętym.

w Warszawie dnia 12 Lipca 1827 roku. — Za Rektora prezydującego Dziekana Wydziału prawa i Administracji, *Bandtkie. — Brodziński S. U.*

Dziekan Wydziału Filozoficz: Królew. Uniwersytetu.

W wykonaniu § 179 ustaw wewnętrznego urzędzenia tegoż Uniwersytetu, podaje do wiadomości, iż po złożonym całokursowym publicznym examinie, otrzymali stopień *Magistrów filozofji* a) *W oddziale matematycznym.* JX. Antoni Cieslicki, JX. Józef Janicki, ze zgromadzenia XX. Pjarów, i JJPP. Józef Słomiński, Karol Skowroński. b) *W oddziale nauk fizycznych.* JX. Karol Zaczyński, JX. Józef Żochowski ze zgromadzenia XX. Pjarów; i JJPP. Józef Belza, Mikołaj Obrębski. — w Warszawie d. 16 Lipca 1827 r. — *Skrocki. — Brodziński. S. U.*

Stan naukowy instytutu agronomicznego w Marymoncie w roku szkolnym 1827.

(Dokończenie.)

Oddział weterynarji

Przed czterema latami rząd przyjął nauczyciela weterynarji, który, podług początkowego przezna-

czenia, uczniom agronomji miał dawać stosowną naukę i praktykę, i w tym celu miał pomieszkanie w Marymoncie. Lecz zaraz w pierwszym roku przybyło kilku uczniów z pułków kawalerji, którzy mieli być kształceni na konowałów pułkowych. — Musiano więc myśleć o rozszerzeniu pomieszkania; a ponieważ takiego w Marymoncie nie można było znaleźć, urządzono stosowny lokal w Burakowie, wsi do instytutu agronomicznego należącej, od Marymontu o staję milową odległej, i w bliskości obozu będącej. Także liczba nauczycieli pomnożoną została; mianował rząd Inspektora weterynarji, który razem wykładał najważniejsze teoretyczne nauki etc. Oprócz tego, przy tej szkole był nauczyciel praktycznej weterynarji i osobny konował. Szkoła weterynarji w Burakowie stanowi teraz oddział instytutu agronomicznego; znajduje się tam 9 uczniów wojskowych pierwszo-letnich. Nauki wszystkie teoretyczne dają w Marymoncie w salach naukowych; praktyczne zaś, dają w Burakowie w tamtejszym lazarecie zwierząt, albo w anatomji, aptece lub kuźni. Połączenie szkoły weterynarji ze szkołą agronomiczną, tak dla jednej jako i dla drugiej szkoły jest z korzyścią. Jeżeli uczniom agronomji przez to ułatwione jest nabycie potrzebnych wiadomości i zręczności w leczeniu zwierząt domowych, — uczniowie weterynarji, za to, nawzajem, słuchają razem z agronomami nauk im potrzebnych, n. p. chowu zwierząt domowych, botaniki, fizyki i chemji; niemniej, ponieważ w gospodarstwach instytutu agronomicznego znaczne trzymają się trzody, i różnych ras bydła rogatego i owce, — a co do koni, bliskość obozu w lecie bardzo wiele dostarcza sposobności widzenia ich w wielkiej liczbie tak zdrowych jako i chorych; żaden więc instytut weterynarji za granicą nie dostarcza uczniom swoim tyle sposobności poznawania zwierząt domowych, w zdrowym i rozmaicie chorym stanie, oraz wielorakiej praktyki, jak instytut w Burakowie.

Tegoroczny kurs w szkole weterynarji dla różnych przeszkód zaczął się dopiero w Styczniu r. b.; trwał więc niespełna pół roku, i przez ten przeciąg czasu wykładano następujące nauki:

a. Przez Radcę Referenta lekarskiego doktora *Rudnickiego*, mającego zarazem dozór w medycynonaukowym względzie nad szkołą weterynarji.

1. *Zoofizjologia* w związku z wyższą zootomją: najprzód w ogólności o życiu zwierzęcym, stanie zdrowia, ruchu, o wpływach na ciało zwierzęce, o śmierci fizycznej; etc. w szczególności zaś: o żywności w narządziach oddychania i krążenia krwi, w narządziach trawienia, odżywienia i odosobnienia, w systemacie nerwowym i mięśniowym i w organach rozplemienia.

2. *Nozologia*, czyli nauka o podziale i różnicy chorób, dopiero w kilku lekcjach rozpoczęta została.

b. Przez nauczyciela praktycznego *Fuhrmeister*, dawane były: *Osteologia*, do czego mu służyły dwa szkielety konia i wołu w szkole weterynarji znajdujące się. Dawana także była część *materji medycznej*, i uczniowie praktycznie poznawali i przysposabiali różne lekarstwa; dalej teoretyczna i praktyczna nauka *kucia koni*: do praktycznego kucia, szczególnie konował *Sandek* jest przeznaczony.

Marymont, dnia 6 Czerwca 1827 roku.

Benjamin Flatt, Dyr. Inst. agr.

W nadzwyczajnym dodatku do Nru 73 Gazety Journal de St. Petersburg, ogłoszony jest rapport komitetu śledczego warszawskiego, do Jego Cesarzewiczowskiej Mości Wielkiego Xięcia Cesarzewicza Konstantego podany, względem wyśledzenia w Królestwie polskiem towarzystw tajemnych, wraz z postanowieniem Najjaśniejszego Cesarza Jegomości i Króla, zwołującym sąd sejmowy, dla sądzenia osób, do tychże towarzystw należących. — Wstęp do rapportu zakończony jest temi słowy:—» Obwinieni, którzy należą do polskich prowincji Cesarstwa, będą sądzeni w Petersburgu, przez departament kryminalny rządzącego Senatu.»

—Kurs nowy w instytucie agronomicznym zaczyna się w ostatnich dniach Sierpnia r. b. Uczniowie chcący być zapisani do tegoż instytutu, mogą się każdego dnia zgłosić do JP. Zaremby nauczyciela w Marymoncie mieszkającego.

—W Piotrkowskim także pokazuje się szarańcza. Zboża na których osiada wypalają ze wszystkiemi dla zapobieżenia dalszemu zniszczeniu.

—Dnia 13 b. m. pochowano zwłoki ś. p. J. Pani Antoniny Kamińskiej, w obec licznych grona przyjaciół, wnuków i prawnuków. Żyła lat 88. Była pozostałą wdową, po Janie Kamińskim, który przed 60 laty, skomponował muzykę do najpierwszej opery polskiej: *Nędza uszczęśliwiona*, napisanej przez X. Bohomolca.

R O S S J A

z Petersburga d. 5 Lipca.

— Uwolniony na własne żądanie od obowiązków posła przy dworze sardyńskim, tajny radca stanu Hr. Mocenigo, otrzymał od N. P. w dowód szczególnej życzliwości za gorliwość, jakiej w ciągu długiego zawodu służby dał dowody, order S. Alexandra Newskiego z brylantami.

— Na zaświadczenie jenerała piechoty Paszkiewicza, dowodzącego oddzielnym korpusem kaukaskim, Cesarz J. wynagradzając niezmienną wierność i poświęcenie dla Rosji pułkownika Sułtana Achmet Chana z Elisuj w wojnie z Persami roku 1826, raczył mianować tego officera kawalerem orderu S. Anny klasy drugiej z brylantami.

— Jenerał porucznik inżynierji Hr. Sievers zszedł z tego świata, przeżywszy lat 48.

— Na targ w Trojckij przybyła z Buharji karawana o 106 wielbłądach, obładowanych materjami bawelnianemi i innymi towarami.

— Dziennik handlowy w Petersburgu wychodzący, umieścił o chowie owiec i handlu wełny w Rosji następujący artykuł:

»Wiadome są już środki jakie rząd przedsięwziął dla upowszechnienia w Rosji chowu owiec ulepszonych, tej ważnej gałęzi przemysłu, której teraz tak wielu z pomyślnym skutkiem się oddaje, i która dla właścicieli otwiera nowe źródło dochodów uwalniając zarazem fabrykantów od konieczności sprowadzania z zagranicy materiałów, a kúpcom następczając zyskowny artykuł handlowy.

Zagranicznym owczarzom udzielono rozmaite korzyści i przywileje, zaprowadzono i jeszcze zaprowadzają się wzorowe owczarnie kosztem korony w prowincjach nadbaltyckich, pod kierunkiem towarzystw, którym rząd znaczne summy wypożyczył.

Dla zbliżenia stosunków właścicieli owczarni z fabrykantami i kúpcami, ustanowione zostały w różnych gubernijach jarmarki, które ułatwiają odbyć i zarazem posłużą do rozszerzenia wiadomości o sortowaniu wełny.

Wszystkie te urządzenia nie przyniosły jeszcze skutków, jakich się można spodziewać, z tém wszystkiem wypadki dotychczasowe bardzo są pomyślne.

Handel wełny już się ustala na jarmarkach w Charkowie, Romnie i Kijowie. Moskwa, punkt środkowy wszystkich fabryk rosyjskich jest zarazem miejscem w którym najdogodniejszy jest odbyć wewnętrzny na wełnę, a port Odessy, nawet co do innych płodów Rossji południowej, najważniejszym punktem handlowym będący, sprzyja tej gałęzi przemysłu. Przez wzgląd na odległość Wołynia od Odessy i bliskość tej prowincji od granicy austriackiej przez którą z łatwością wywóz wełny da się uskutecznić, ustanowił rząd coroczny jarmak na wełnę w Dubnie, od 8 do 28 Czerwca. W ciągu ostatnich lat pięciu wprowadzono do Rossji z zagranicy 19,672 a z Besarabji 41,651 owiec; w tymże samym przeciągu wyprowadzono z Rossji 251,140 púdów wełny za 11,183,051, rubli, co dowodzi wzrostu tego handlu.»

Wiadomości od wojska z Gruzji.

Jenerał Adjutant Benkendorf 2, uwiadomiony, że Hassan Chan znajduje się wraz z małym oddziałem na prawym brzegu Araxu wprost dogodnego brodu i że mieszkańcom brzegu lewego powrotu do ich wiosek niedozwala, wyruszył dnia 25 maja z Eczniadzinu ku Sardarabat z bataljonem 40 pułku strzelców, 100 grenadierami gruzyskimi, dwoma działami i 950 Kozakami.

Dnia 26 o godzinie 5 z rana przybył do wsi Fetuda położonej o werstę od Araxu; podług raportu Ormjan znajdował się w istocie Hassan Chan w tej wsi z swoją jazdą, 500 piechoty i trzema działami, ale ze świtem ustąpił z niej na przódce i oddalił się w kierunku biegu rzeki. Ci sami Ormjanie oświadczyli, że mieszkańcy znajdowali się w górach, przy najmniej o 60 wiorst od brzegu.

Jenerał adjutant Benkendorf 2, chcąc się zapewnić o siłach nieprzyjaciela, wyruszył osobiście na zwiady, a zostawiwszy na lewym brzegu bataljon strzelców i działa, przeprowił się przez Arax z 100 strzelcami i kozakami. O dwie werszty od brzegu rzeki, zajął wieś Chan-Mamat i polecił majorowi Wierzbickiemu, dowódcy czwartego pułku kozaków czarnomorskich, aby z 300 kozakami nieprzyjaciela uważał. Ulegając prośbom tego officera, pozwolił mu jenerał adjutant Benkendorf 2, uderzyć na Persów, którzy w 200 ludzi byli się zbliżyli, ale zalecił mu wielką ostrożność i nie oddalać się od oddziału, a zarazem rozkazał pułkownikowi Karpowowi 2, aby z resztą kozaków był na pogotowiu.

Dowiedziawszy się, że Wierzbicki naprzód postąpił, rozkazał pułkownikowi posunąć się, aby wspierać Wierzbickiego. Nieprzyjaciel cofnął się ku góróm, przebywszy obok wsi Kassim-Djan i zwiabił kozaków na grunt kamienisty i górzysty; major Wierzbicki uniesiony walcznością, uderzył na Persów i już prawie zupełnie połamał ich prawe skrzydło, gdy w tém znaczna część zasadzonej jazdy z boku na Kozaków wypadła. W potyczce tej poległ: Major Wierzbicki i sotnik Uszaków z pułku Karpowowa; kozacy brónili się z zaciętością, ale pozbawieni dowódcy i naciśnieni liczbą, musieli się cofnąć. Naciągnięcie pułkownika Karpowowa 2, wstrzymało pogoń Persów i zniewoliło ich do cofnięcia się wgóry.

Oprócz dwóch wyżej wymienionych officerów, utracili kozacy 102 ludzi, nieprzyjaciel stracił przeszło 200, a między tymi 10 officerów, których konie dostały się w ręce kozaków.

(D. P.)

z Orenburga d. 25 Maja-

Mirhaidar, Chan wielkiej Bucharji, zmarł był roku zeszłego, a po nim wstąpił na tron, starszy syn jego Mir-Hussein, który także po 4 miesiącach panowania zakończył życie. Umer, trzeci syn Mirhaidara, uchwycił natychmiast wodze rządu z krzywdą Batyra starszego brata i prawego następcy tronu. Batyr Chan zgromadził niezwłocznie swoich stronników, zajął kilka miast i zaczął oblegać stolicę Umera. Ostatni wytrzymał oblężenie przez dwa miesiące, ale głód zmusił go do ustąpienia z stolicy i oddania wodzy rządu bratu Batyr-Chanowi, którego wszyscy mieszkańcy Bucharji uznali. Mówią, że nowy Chan zgromadza wojsko na wyprawę przeciw Chanatowi Taszkent.

(z D. Peter.)

A N G L J A.

z Londynu d. 6 Lipca.

W Inwernes mieście szkockiem, gdzie największe odbywają się targi na wełnę i owce, sprzedano w tym roku 120,000 kamieni wełny i 150,000 owiec. Ceny były od 15 do 20 na 100 większe, niż w roku zeszłym.

— Henning wytoczył sprawę przeciw domowi handlowemu Rotszyldów; Sąd będzie w niej rozstrzygał, czy poddany angielski bez wyraźnego zezwolenia i upoważnienia królewskiego, pieniądze zagranicznym prawnie pożyczać może?

— Gazeta dworska umieściła uwiadomienie ministra francuzkiego przesłane posłowi angielskiemu w Paryżu o wojnie z Algierem. Rząd francuzki przypomina w tém uwiadomieniu, że przestrzegać będzie, aby żadne neutralne mocarstwo nie nadwierało ogłoszonej blokady Algieru.

— P. O'Connell obstaje przy swoim twierdzeniu, że Irlandja ma 9 milionów ludności i spodziewa się, że przyszły spis to samo potwierdzi. (G. H.)

F R A N C J A.

z Paryża dnia 8 Lipca.

W Aubin de Baubigne, miejscu rodzinném Pana Laroche-Jaquin, wystawiony będzie pomnik na cześć tego męża. W tym celu zawiązało się towarzystwo liczne pod przewodnictwem Xięcia Havre. Pomnik z białego marmuru umieszczony będzie w kaplicy, a nazwiska P. P. Donisson, Henryka i Ludwika Laroche-Jaquin, będą jedynym jego napisem. Król kazał dać marmur na ten pomnik i wraz z xiążętami i xiężniczkami swego domu należy do tych, którzy składki podpisali. Dla przyozdobienia pomnika użyte będą znajdujące się w Luwrze dwa przepyszne kandelabry, któremi officerowie pruscy na dowód uwielbienia szlachetnego postępowania całej rodziny tej, margrabinę Laroche Jaquin obdarzyli.

— Towarzystwo przyjaciół Greków w Marsylii posłało było pałasz honorowy pułkownikowi Fabvier: ten odpisał w ten sposób na list towarzystwa: »Z największą wdzięcznością otrzymałem broni, i dołączony do niej list dla mnie jeszcze droższy, przez archimandrytę Arsenios. Takie świadectwo i od towarzystwa tak szanownego, wynagrodzi mi nie jedno cierpienie. Wierzajcie mi, że nie odstęgnę w gorliwości o sprawę grecką. Mnie samemu wszystkiego niepodobna uczynić, ale też nie mam sobie nic do wyrzucenia w tym względzie, już bowiem kilkakrotnie prosiłem towarzystwa paryzkiego, aby nam przysłało za dowódcę jednego z tych generałów, których talenta i cnoty obywatelskie, cały świat ocenił; pod takim wodzem byłbym się

stał użyteczniejszym i sprawa nasza byłaby więcéj zyskała.

— Dochody miasta Paryża w roku bieżącym wynoszą 46,239,000 fr., a wydatki mniejsze są od téj summy o 30,000 fr. (G. B.)

P O R T U G A L J A

z Lizbony dnia 23 Czerwca

Przez mianowanie Emanuela Carwalho ministrem skarbu, uzupełniło się nowe ministerjum. Dziwią się, że człowiek tak majątny przyjąć mógł urząd który w terażniejszych nieszczęśliwych okolicznościach, z tylu trudami i nieprzyjemnościami jest połączony i do którego tylko 1,000 f. s. pensji jest przywiązanych. Przewodniczy on teraz próżnemu skarbowi i rozwiązać musi pytanie, jakim sposobem zapełnić go. Nic nie dowodzi bardziej nieszczęśliwego stanu Portugalji, jak częste zmiany ministrów. Od czerwca jest to już czwarte ministerjum, a tymczasowych ministrów mieliśmy sześciu w ostatnich dniach kilku. Wszystkie te ministerja popełniały wielkie uchybienia. Terażniejsze, oprócz margrabiego Palmella, może nie przewyższa talentami przeszłe ministerja, ale działa zgodnie znową ustawą.

— Na granicy hiszpańskiej i portugalskiej panują ciągle rozruchy. Nie przychylni terażniejszemu rządowi rozgłaszają zatrważające pogłoski, sprzyjają dezercji i używają do tego z niezmordowaną gorliwością wszelkich ułudzeń i grózb. Jak wiadomo ogłoszono w Lizbonie amnestją dla powstańców zszlornicznych, i wypuszczono w skutku tego wielu officerów którzy w zamku byli więzieni, ale zaledwie odzyskali wolność pośpieszyli natychmiast do Hiszpanji, aby wspólnie działać z powstańcami, którzy ich przyjęli z największą radością. Stronictwo to, pokładało całą nadzieję na tém, że Don Miguel nie zechce pojechać do Brazylji, niektórzy spodziewają go się nawet na granicy hiszpańskiej i z zapalem mówią o nim: "Podobny do słońca, przybędzie ze wschodu i uszczęśliwi was."

— Nowi ministrowie są przywiązani szczerze do nowych zasad rządu, ale brakuje im mocy charakteru do dzielnego działania. — Margrabia Palmella spodziewany z Londynu z niecierpliwością, ma stanąć na ich czele, a wtenczas działanie ich będzie może śmielsze.

— Hiszpanja ofiarowała się przesłać do Francji powstańców portugalskich, których by wymieniono a na wzajem żąda, ażeby rząd portugalski z powstańcami hiszpańskimi to samo uczynił.

— W Oporto obawiano się aby usiłowania przyjaciół Don Miguela nie pociągnęły za sobą niebezpiecznych dla kraju skutków; trudno byłoby działać Anglii stanowczo, gdyby im się udało ująć umysły większości.

— P. Acourt zmienił swoje postępowanie od czasu zmiany ministrów.

— Po przybyciu margrabiego Palmella mają być ogłoszone rozmaite dekreta Cesarza brazylskiego które byli ministrowie zatrzymali.

— Xiężna regentka mieszka ciągle w Benefica i ma się lepiej.

— Trzy okręta angielskie znajdujące się na Tagu mają popłynąć do Brest i przewieść do Brazylji Don Miguela.

— Niektórzy rozgłaszają, że Don Pedro powołał do Brazylji na dowódcę wojska ministra Saldanha, który jest sprawcą zmiany ministrów, ale wieści te są fałszywe i wymyślone dla zmniejszenia ufania w nowém ministerjum. (G. B.)

Widowiska w Stolicy.

Dziś w Teatrze królewskim w pomarańczarni łazienkowskiej opera Liswobrotach. Nastąpi w języku polskim komedja Kochany dziadunio, Zakończy w języku Francuzkim opera Krawiec Amator Muzyki.

Menażerja zwierząt i gadów Pana Dinter, na placu za ogrodem Krasieńskich.

Gabinet figur woskowych, w sali Towarzystwa dobroczynności.

Do dzisiejszego numeru, załączony jest spis wiadomości naukowych z kwartału upłynionego w gazecie polskiej umieszczonych.